

ודומה עומד ונוטל בַּחֲשׁוֹן, וְשׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם לְחַוֵּץ, וְקָרַב טוֹב לְהִמְנוֹת בְּהֵם, אֵינֶם חוֹשְׁקִים בְּגִלְגּוּל וְהַפּוֹף. נּוֹפְלִים וְלֹא עוֹמְדִים, נִמְחִים הַחֲיִבִים מִסְפְּרוֹ שֶׁל דּוּמָה, מִי יִבְקֹשׁ אוֹתָם וּמִי יֵשֵׁב בַּחֲשׁוֹנוֹתֵיהֶם. אוֹי לָהֶם! אוֹי לְחֵייהֶם! אוֹי לְרִגְשׁוֹת שְׁלָהֶם [לְנַפְשׁוֹתָם]! בְּשִׁבְלֵם נֶאֱמַר (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְגו'.

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. מֵה שׁוֹנֶה כָּאֵן שְׁכִתּוּבָה מִיתְתָּהּ בַּתּוֹרָה מִכָּל נִשׁוֹת הָעוֹלָם שֶׁלֹּא כְּתוּבָה כֹּף מִיתְתָּן בַּתּוֹרָה? אָמַר רַבִּי חַיֵּיא, וְלֹא?! וְהִנֵּה כְּתוּב (בראשית לה) וַתָּמָת רַחֵל וַתִּקְבְּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה, וְכְתוּב (במדבר כ) וַתָּמָת שָׁם מְרִים וְגו', וְכְתוּב (בראשית לה) וַתָּמָת דְּבוֹרָה מִיִּנְקַת רַבְּקָה, וְכְתוּב (בראשית לח) וַתָּמָת בַּת שׁוּעַ אֵשֶׁת יְהוּדָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכֻלָּם לֹא כְּתוּב כְּמוֹ שְׁכִתּוּב בְּשָׂרָה, שְׁנֵאֱמַר וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. שְׁהָרִי בְּכֻלָּם לֹא נִמְנוּ יָמִים וְשָׁנִים כְּמוֹ לְשָׂרָה, וּבְכֻלָּם לֹא כְּתוּב פְּרֻשָׁה אַחַת לְבִדָּה כְּמוֹ לְשָׂרָה. אֲלֵא סוּד הוּא, מִשּׁוּם אוֹתָהּ הִדְרָגָה שְׁכָל הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים שֶׁל אָדָם תְּלוּיִים בָּהּ [שָׁו] הִיא ה"א הַחֲרוּגָה).

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּמִים שְׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת הַרוּחוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת וְתוֹעֵלַת לְעוֹלָם. מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד, מִי הַמֶּלֶךְ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְשָׂדֶה נֶעֱבַד, כְּשֶׁהוּא נִתְקַן כְּפִאֻי. וּמִלֶּךְ זֶה הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן שְׁמֵתְחַבֵּר לְשָׂדֶה כְּשֶׁהוּא נֶעֱבַד. מִי הַשָּׂדֶה? זֶה הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ ה', שְׁכִתּוּב (בראשית כ) כְּרִיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. מֵאֵי שָׁנָה הֵכָא שָׂרָה דְכָתִיב מִיתְתָּהּ בְּאוֹרֵייתָא מִכָּל נְשֵׁי דְעֵלְמָא דְלֹא כְּתִיב הָכִי מִיתְתָּהּ בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר רַבִּי חַיֵּיא וְלֹא, וְהַכְּתִיב (בראשית לה) וַתָּמָת רַחֵל וַתִּקְבְּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה. וּפְתִיב, (במדבר כ) וַתָּמָת שָׁם מְרִים וְגו'. וְכְתִיב, (בראשית לה) וַתָּמָת דְּבוֹרָה (דף קכב ע"א) מִיִּנְקַת רַבְּקָה. וְכְתִיב, (בראשית לח) וַתָּמָת בַּת שׁוּעַ אֵשֶׁת יְהוּדָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכֻלָּהוּ לֹא פְתִיב כְּמָה דְכָתִיב בְּשָׂרָה דְאִתְמַר וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. דְּהָא בְּכֻלָּהוּ לֹא אִתְמַנּוּן יוֹמִין וְשָׁנִין כְּמוֹ לְשָׂרָה. אֲלֵא רְזָא אִיהוּ בְּגִין הַהוּא דְרָגָא דְכָל יוֹמִין וְשָׁנִין דְּבַר נֶשׁ בִּיהַּ תְּלִיין (דְּהָא הִיא ה"א בְּתֵרָא).

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּמִים שְׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת הַרוּחוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת וְתוֹעֵלַת לְעוֹלָם. מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּמִים שְׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת הַרוּחוֹת וְהַנְּשֻׁמוֹת וְתוֹעֵלַת לְעוֹלָם. מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד, מֵאֵן מִלֶּךְ דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְשָׂדֶה נֶעֱבַד כַּד אִיהוּ אִתְתַּקַּן כְּדָקָא יְאוּת. וּמִלֶּךְ, דָּא, מִלֶּךְ עֲלָאָה דְאִתְחַבֵּר לְשָׂדֶה כַּד אִיהוּ נֶעֱבַד. מֵאֵן שָׂדֶה, דָּא שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ יי. דְכָתִיב, (בראשית כז) כְּרִיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בְּרָכּוֹ יי. דְכַד אִיהוּ (אִתְעַבַד) נֶעֱבַד וְאִתְתַּקַּן בְּכָל מַה דְאֶצְטְרִיךְ לִיהַּ כְּדָקָא יְאוּת, כְּדִין מִלֶּךְ עֲלָאָה אִתְחַבֵּר עֲמִיהַּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד. כְּמָה גְּוֹנֵי ה'. שְׁכִשְׁהוּא [נַעֲשֶׂה] נֶעֱבַד וְנִתְקַן בְּכָל מַה שְׁצָרִיךְ לוֹ כְּפִאֻי, אֲזַי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן מִתְחַבֵּר עִמּוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד - כְּמָה גְּוֹנֵים סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כָּאֵן. מִלֶּךְ - זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁאִין

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד. כְּמָה גְּוֹנֵי ה'. שְׁכִשְׁהוּא [נַעֲשֶׂה] נֶעֱבַד וְנִתְקַן בְּכָל מַה שְׁצָרִיךְ לוֹ כְּפִאֻי, אֲזַי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן מִתְחַבֵּר עִמּוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד - כְּמָה גְּוֹנֵים סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כָּאֵן. מִלֶּךְ - זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁאִין

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד. כְּמָה גְּוֹנֵי ה'. שְׁכִשְׁהוּא [נַעֲשֶׂה] נֶעֱבַד וְנִתְקַן בְּכָל מַה שְׁצָרִיךְ לוֹ כְּפִאֻי, אֲזַי הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן מִתְחַבֵּר עִמּוֹ. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִלֶּךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבַד - כְּמָה גְּוֹנֵים סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כָּאֵן. מִלֶּךְ - זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁאִין